

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO MOKYMOSI 2016– 2023 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2016 m. balandžio 6 d. Nr. 347
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programą (pridedama).

2. Rekomenduoti savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programą ir skirti lėšų jai įgyvendinti.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Švietimo ir mokslo ministrė

Audronė Pitrėnienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2016 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. 347

NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO MOKYMOSI 2016–2023 METŲ PLĖTROS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016–2023 metų plėtros programa (toliau – Programa) skirta Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“ (toliau – Strategija), ketvirtajam tikslui – „garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje. Derinti asmens pasirinkimą su valstybiniu planavimu“ – pasiekti ir Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymui įgyvendinti.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (toliau – Švietimo įstatymas), Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, taip pat atsižvelgiant į Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos pažangos strategija), 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinė pažangos programa), Valstybinę studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1494 „Dėl Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos patvirtinimo“, Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 878 „Dėl Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos patvirtinimo“, ir 2013 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-50-9-8 pateiktus siūlymus dėl neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemos plėtros.

3. Programos įgyvendinimas grįstas Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme įtvirtintais lygių galimybių, kontekstualumo, veiksmingumo ir tęstinumo principais, siekiant įtraukti visus suinteresuotus dalyvius.

4. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI (STRATEGINIS TIKSLAS), UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

5. Programos strateginis tikslas – sukurti ir išplėtoti neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi laiduojančią ir prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje darbo rinkoje veikiančio asmens ir visuomenės poreikius.

6. Programos strateginio tikslo aplinka:

6.1. Mokymuisi visą gyvenimą daugiau dėmesio skiriama po to, kai Lietuva įstojo į Europos Sąjungą (toliau – ES). Lietuvos pažangos strategijoje mokymasis visą gyvenimą minimas kaip vienas iš pagrindinių veiksnių, užtikrinančių Lietuvos visuomenės pasirengimą pasaulio kaitai ir leidžiančių kurti sumanią visuomenę.

6.2. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje „Europa 2020“ (COM (2010) 2020, 2010 3 3.) pripažįstama, kad mokymasis visą gyvenimą ir gebėjimų ugdymas – svarbiausi elementai, reaguojant į esamą ekonomikos krizę bei gyventojų senėjimą ir atsižvelgiant į platesnę ES ekonominę ir socialinę strategiją.

6.3. Lietuva – viena iš ES valstybių, turinčių puikias galimybes plėtoti tolesnį suaugusiųjų mokymąsi, nes tik 6,6 procento jos gyventojų įgiję žemesnį nei vidurinį išsilavinimą (ES vidurkis – 24,8 procento), tačiau pagal mokymosi visą gyvenimą rodiklius Lietuva tarp ES valstybių užima 21 vietą – 2014 metais tik 5 procentai Lietuvos suaugusiųjų buvo įsitraukę į mokymosi veiklas (ES 2014 metų vidurkis – 10,7 procento), todėl šios veiklos vykdymo ir poveikio vertinimo sistemas vis dar reikia tobulinti.

6.4. Europos Sąjungos Taryba 2012 m. gruodžio 20 d. priėmė rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo (OL 2012, C 398, p. 1–5), kuria vadovaudamosi ES valstybės narės turėtų ne vėliau kaip 2018 metais, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes ir ypatumus ir tokiu mastu, kokį laiko tinkamu, nustatyti neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų patvirtinimo priemones.

6.5. Incheone (Korėjos Respublika) 2015 m. gegužės 19–22 d. vykusiame Pasaulio švietimo forume patvirtinta deklaracija „Švietimas 2030: siekiant įtraukaus, teisingo ir kokybiško švietimo ir mokymosi visą gyvenimą visiems“, kuri tapo sudėtine 2015 metų Jungtinių Tautų programos „Darnaus vystymosi tikslai“ dalimi. Naujojoje deklaracijoje pateikta bendra pasaulio švietimo bendruomenės pozicija dėl ateities švietimo gairių, tikslų ir pagrindinių 2015–2030 metų uždavinių. Vienas iš svarbiausių kriterijų – gebėjimo mokytis ugdymas, kuris neatsiejamas nuo mokymosi visą gyvenimą idėjos.

7. Programos tikslai:

7.1. sukurti ir išplėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą;

7.2. suderinti mokymąsi visą gyvenimą su šalies ūkio ir visuomenės poreikiais.

8. Pirmojo Programos tikslo pagrindimas:

8.1. Vienas iš 4 Strategijos tikslų skirtas mokymosi visą gyvenimą sričiai – garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje. Siekiant šio tikslo, telkiamos švietimo pastangos skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę ir kurti lankstesnę prieinamumo sistemą, stiprinti motyvaciją mokytis, plėtoti mokymosi visą gyvenimą integralumą, sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai valdyti karjerą ir sukurti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą.

8.2. Lietuva yra nemažai pasiekusi švietimo prieinamumo srityje. Šalis pirmąją (nuo 2010 metų) dešimtuose ES valstybių, kuriose daugiausia darbingo amžiaus (25–64 metų) asmenų, turinčių bent vidurinę išsilavinimą, dešimtuose, tačiau atsilieka pagal įtraukties į suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą lygį, turi socialinės atskirties rizikos grupių, ypač jaunimo, kurioms neužtikrinamos lygios galimybės dalyvauti visuomenės gyvenime, jie sunkiai integruojasi į darbo rinką. Lietuvoje būtina plėtoti švietimo sistemos alternatyvas, kurios būtų prieinamos, patrauklios ir vertingos dabar menkai į mokymąsi įtrauktoms visuomenės grupėms – socialinės rizikos grupės jaunimui, suaugusiesiems, taip pat kaimo gyventojams. Šalyje reikėtų numatyti įvairesnes paskatas ir sudaryti sąlygas mokytis įvairaus amžiaus asmenims, net ir gyvenantiems atokesnėse kaimo vietovėse, ugdyti kiekvieno gebėjimą atpažinti save veiklos pasaulyje ir sudaryti sąlygas formalizuoti turimas žinias ir kompetencijas, neatsižvelgiant į tai, ar jos įgytos savarankiškai mokantis, ar veikiant praktiškai, formaliojo ar neformaliojo švietimo būdu.

8.3. Pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programas kasmet mokosi 10–12 tūkst. asmenų. Šias programas vykdo kiekvienoje savivaldybėje esantis suaugusiųjų mokymo centras ar bendrojo ugdymo mokyklų struktūriniai padaliniai. Šių įstaigų veikla per metus kainuoja per 8 mln. eurų. Šiuo metu tai – vienas iš pigiausių ir paveikiausių mokymosi būdų, geriausiai padedantis įveikti socialinę atskirtį, ypač svarbus mažesniuose miestuose ir kaimo gyvenamosiose vietovėse.

8.4. Viešosios politikos ir vadybos instituto atliktos analizės išvadose pažymima, kad 2004–2013 metų ES paramos lėšomis daugiausia buvo remiamos tos visuomenės grupės, kurios greičiausiai būtų mokėsi ir be valstybės paramos, taip pat pernelyg daug lėšų išleista mokymosi pasiūlai gerinti: ypač mokymo ir studijų programoms, mokymo ir metodinei medžiagai ir kitoms reikmėms.

8.5. 2014 metais baigti Suaugusiųjų mokymosi informacinės sistemos (www.smis.lt) kūrimo darbai, įdiegta nauja interaktyvi elektroninio mokymosi paslauga, skirta sudaryti sąlygas kuo didesnei visuomenės daliai aktyviai dalyvauti tęstinio mokymosi veikloje. Kiekvienas šalies gyventojas internete jau gali sužinoti apie neformaliojo suaugusiųjų mokymosi galimybes – susirasti nemokamą, profesionaliai parengtą įvairių sričių mokomąją medžiagą ir pasitikrinti įgytas žinias.

8.6. Strateginiuose ES ir Lietuvos švietimo sritį reglamentuojančiuose dokumentuose pabrėžiama – plėtojant mokymosi visą gyvenimą sistemas, būtina didinti suaugusiųjų mokymosi galimybių prieinamumą ir skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę. Siekdama plėtoti neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas ir pritaikyti jas visuomenės ir darbo rinkos poreikiams, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija 2014 ir 2015 metais skelbė neformaliojo suaugusiųjų švietimo programų finansavimo konkursus, nustačiusi, kad prioritetinės veiklos – mokymosi visą gyvenimą paslaugų plėtra regionuose, darbo rinkai reikalingų suaugusiųjų bendrųjų kompetencijų ugdymas ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų plėtra formaliojo švietimo mokyklose.

8.7. Lietuvos gyventojai sensta kone sparčiausiai ES. 2011 metais 16,5 procento visų Lietuvos gyventojų sudarė asmenys, vyresni nei 65 metų. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programoje pažymima, kad, atsižvelgiant į santykinį visuomenės senėjimą, dar aktualesnis taps suaugusiųjų mokymasis visą gyvenimą. Viena iš svarbių veiklos plėtojant mokymosi visą gyvenimą galimybes vyresnio amžiaus asmenims sričių – programų trečiojo amžiaus asmenims įgyvendinimas, finansuojamas konkurso būdu. Atliktas 2011 metais taikomasis suaugusiųjų švietimo tyrimas atskleidė, kad Lietuvoje mokosi beveik 200 tūkst. (55–74 metų) asmenų, kurių mokymosi poreikiai tenkinami iš dalies. Tačiau trečiojo amžiaus universitetų ir suaugusiųjų švietimo centrų infrastruktūros nepakanka šiems poreikiams tenkinti, todėl kiekviena aukštoji ar profesinė mokykla turi tapti kokybiška mokymosi visą gyvenimą mokykla. Konkurso būdu daugiau švietimo institucijų būtina įtraukti į vyresnio amžiaus asmenų mokymosi poreikių tenkinimą, sudaryti jiems sąlygas oriai senti arba galimybes sugrįžti į darbo rinką.

9. Veiklos kryptys (uždaviniai) pirmajam Programos tikslui pasiekti:

9.1. sukurti finansinių, teisinių, organizacinių paskatų sistemą, leisiančią formuoti glaudesnę švietimo teikėjų tinklą, apimančią neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimo mechanizmą, informavimą ir konsultavimą, numatyti priemones švietimo pasiūlos įvairovei ir kokybei užtikrinti;

9.2. plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, ypač asmenims, gyvenantiems mažuose miesteliuose ir kaimuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytoje teritorijose, kuriose didžiausi socialiniai, ekonominiai netolygumai, ir skirti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinatorius savivaldybėse;

9.3. sudaryti sąlygas suaugusiesiems įgyti bendrųjų kompetencijų ir formuoti jiems teigiamas mokymosi visą gyvenimą nuostatas, plėtoti formaliojo ir neformaliojo švietimo galimybes, skaitmeninio mokymosi turinį ir programas, sukurti neformaliojo ir praktinio mokymosi metu įgytų kompetencijų pripažinimo mechanizmus.

10. Antrojo Programos tikslo pagrindimas:

10.1. Mokymosi visą gyvenimą memorandume, kurį 2000 metais priėmė Europos Komisija, apibrėžtos mokymąsi visą gyvenimą skatinančios priemonės – žiniomis grindžiamos visuomenės ir šalies ūkio poreikiai, galimybė orientuotis ir gyventi vis sudėtingesniame socialiniame, kultūriniame, politiniame pasaulyje.

10.2. Darbo jėgos kvalifikacijos problemos mastą šiuo metu iš dalies rodo ir tai, kad darbo našumas Lietuvoje – vienas žemiausių ES (maždaug 50 procentų ES vidurkio), o kai kuriose pramonės srityse darbo našumas skiriasi iki 10 kartų. Švietimas pernelyg teorinis, suaugusieji nesigauja, ko ir kur mokytis, jiems trūksta sąmoningo ir pagrįsto pasirinkimo, įgūdžių ir informacijos, gausesnės praktinės patirties, todėl būtina sudaryti tinkamas sąlygas plėtoti tęstinį mokymąsi, geresnes galimybes bedarbiams grįžti į darbo rinką – tai viena iš veiksmingiausių nedarbo mažinimo priemonių.

10.3. Žmogus turi įgimtą teisę ugdyti savo asmenybę visą gyvenimą ir tai yra itin svarbu jam pačiam, visuomenei ir valstybei. Taip užtikrinamas žmogaus ekonominis saugumas, jo gyvenimo kokybė ir visuomenės branda, šalies ūkio konkurencingumas, galiausiai – politinis stabilumas.

10.4. Siekiant didinti profesinio ir suaugusiųjų mokymo atitiktį darbo rinkos poreikiams, sudaryti sąlygas mokytis visą gyvenimą ir numatyti šios veiklos paskatas, teikiama ES struktūrinių fondų parama Lietuvos kvalifikacijų sandarai formuoti, įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemai tobulinti, profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo pedagogų kvalifikacijai tobulinti, švietimo valdymo sistemos procesams tobulinti, mokymosi visą gyvenimą koordinavimui gerinti, kokybiškoms karjeros paslaugoms teikti realioje ir virtualioje aplinkoje. Remiamos paskatos ir sąlygos įvertinti, pripažinti mažiau besimokančių suaugusiųjų grupių turimas kompetencijas, šiems asmenims įsitraukti į bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir studijų programas, o dalyvaujantiems formaliojo švietimo programose įgyti praktinių įgūdžių. Taip pat siekiama įvertinti ir pripažinti viešųjų paslaugų darbuotojų kompetencijas ir kvalifikacijas.

10.5. Sėkmingai suaugusiųjų darbinei ir socialinei veiklai ir integracijai reikia ne tik tinkamos profesinės, bet ir pakankamai išlavintos bendrosios kompetencijos. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų (OL 2006, L 394, p. 10–18) nustatytos 8 bendrosios mokymosi visą gyvenimą kompetencijos, užtikrinančios kiekvieno žmogaus asmeninį tobulėjimą, aktyvumą, socialinę integraciją ir užimtumą. Svarbiausias šių kompetencijų ugdymo (-si) pagrindas – kalbos, raštingumo, mokėjimo skaičiuoti ir informacinių komunikacijos technologijų įgūdžiai, o visos ugdymo (-si) veiklos grindžiamos mokėjimu mokytis. Visos šios kompetencijos laikomos vienodai svarbiomis, daugelis jų tarpusavyje susijusios ir papildo viena kitą – vienai sričiai būdingi aspektai stiprina kitos srities gebėjimus.

10.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programoje, kuriai pritarė Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nustatyta, kad švietimo ir mokslo politika iš esmės pakeis pastaraisiais metais įgyvendinamos politikos nuostatas. Numatoma kurti lanksčią ir atvirą,

kokybišką ir kiekvienam prieinamą švietimo sistemą, kuri atitiktų atviros pilietinės visuomenės asmens ir šalies ūkio poreikius ir sudarytų galimybę mokytis ir tobulėti visą gyvenimą.

10.7. Mokymosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programos finansavimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. sausio 14 d. nutarimu Nr. 22 „Dėl Mokymosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programos finansavimo metodikos patvirtinimo“, nustatyta, kad neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programų turinys ir siejami rezultatai turi atitikti darbo rinkai aktualių bendrųjų kompetencijų ugdymą, andragoginių kompetencijų tobulinimą, profesinei veiklai reikalingų žinių ir gebėjimų įgijimą ir kita.

11. Veiklos kryptys (uždaviniai) antrajam Programos tikslui pasiekti:

11.1. Skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę pagal šalies ūkio ir visuomenės poreikį, plėtoti veiklos tęstinumo pajėgumus ir kurti lanksčią prieinamumo sistemą, užtikrinti mokymo kokybę, stiprinti kultūros įstaigų, verslo galimybes dalyvauti atliekant tarptautinį suaugusiųjų kompetencijų tyrimą PIAAC (*Programme for the International Assessment of Adult Competencies*), kuris organizuojamas Ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo ir vystymosi organizacijos *OECD* (*Organisation for Economic and Social Cooperation and Development*).

11.2. Stiprinti motyvaciją mokytis – sieti mokymąsi visą gyvenimą su besimokančiųjų pasirinkimais, sukurti finansinės paramos sistemą. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą ir darbo patirties integralumą, ypač per praktiką, stažuotes, profesinį mokymą, diegti pameistrystę. Sukurti ir pradėti taikyti įvairiais mokymosi būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą.

11.3. Sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai valdyti karjerą – teikti individualizuotą įvairių formų pagalbą, organizuoti socialinę reklamą realioje ir virtualioje aplinkoje, įskaitant pasiūlos ekspertinius vertinimus ir galimybes. Inicijuoti ir remti kokybišką studijų programų, profesijų populiarinimą, bendrųjų ir tęstinio profesinio mokymo kompetencijų suaugusiesiems paslaugų plėtrą aukštosiose mokyklose, profesinio mokymo įstaigose.

11.4. Tobulinti andragoginių kompetencijų ir pedagoginių psichologinių žinių įgijimą, įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas.

12. Programos tikslus ir uždavinius paaiškinanti ir pagrindžianti informacija (naudojami atliktos aplinkos analizės rezultatai) leidžia nustatyti esmines stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes. Apibendrinus šias aplinkybes nustatyti esminiai Programos siekiniai pateikti stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių (SSGG) analizės išvadų lentelėje.

Stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių (SSGG) analizės išvados

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
1. Sukurti ir išplėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą		
1.1. Sukurti finansinių, teisinių, organizacinių paskatų sistemą,	Lietuvos aukštosiose mokyklose veikia tęstinių studijų padaliniai	stiprybė
	demografiniai pokyčiai, tokie kaip gyventojų senėjimas,	grėsmė

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
leisiančią formuoti glaudesnę švietimo teikėjų tinklą, apimančią neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimo mechanizmą, tarpinstitucinį koordinavimą, informavimą ir konsultavimą, numatyti priemones švietimo pasiūlos įvairovei ir kokybei užtikrinti	mažina švietimo paslaugų poreikį	
	aukštųjų mokyklų studijų programos pritaikomos neformaliajam suaugusiųjų švietimui	galimybė
	profesinio mokymo įstaigos nepakankamai orientuotos ir atviros įvairaus amžiaus ir skirtingų poreikių suaugusiesiems	silpnybė
1.2. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, ypač asmenims, gyvenantiems mažuose miesteliuose ir kaimuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytoje teritorijose, kuriose didžiausi socialiniai, ekonominiai netolygumai, ir skirti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinatorius savivaldybėse	suaugusiųjų bendrojo ugdymo programas vykdo savivaldybėse esantys suaugusiųjų mokymo centrai ar bendrojo ugdymo mokyklų struktūriniai padaliniai	stiprybė
	kai kuriuose regionuose, ypač kaimuose, suaugusiesiems nesudaromos sąlygos dalyvauti savaiminio, neformaliojo mokymosi procese	silpnybė
	skirti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinatorius savivaldybėse	galimybė
	kaimo ar atokiose vietovėse galimybės suaugusiesiems mokytis yra ribotos, o mokymąsi sunku suderinti su kasdieniu gyvenimu	grėsmė
1.3. Sudaryti sąlygas suaugusiesiems įgyti bendrųjų kompetencijų ir formuoti jiems teigiamas mokymosi visą gyvenimą nuostatas, plėtoti formaliojo ir neformaliojo švietimo galimybes, skaitmeninio mokymosi turinį ir programas, sukurti neformaliojo ir praktinio mokymosi metu įgytų kompetencijų pripažinimo mechanizmus	skaitmeninamas neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi turinys ir programos	stiprybė
	besimokantieji teigiamai vertina nuolatinį žinių ir įgūdžių tobulinimą kaip sąlygą įsidarbinti ir tobulėti	galimybė
	nėra veiksmingo neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir kokybės vertinimo mechanizmo	grėsmė
	mažai kompetencijų pripažinimo proceso dalyvių	silpnybė
2. Suderinti mokymąsi visą gyvenimą su šalies ūkio ir visuomenės poreikiais		
2.1. Skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę	aukštosios mokyklos per mažai atsižvelgia į darbo rinkos poreikius, nepakankama sąveika su darbdaviais	silpnybė

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
pagal šalies ūkio ir visuomenės poreikį ir veiklos rūšių tęstinumo pajėgumus, kurti lanksčią prieinamumo sistemą, užtikrinti mokymo kokybę, didinti kultūros įstaigų, verslo galimybių dalyvauti atliekant tarptautinį suaugusiųjų kompetencijų tyrimą (PIAAC)	skiriama nepakankamai Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto lėšų dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veiklose	grėsmė
	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) kviečia Lietuvą dalyvauti atliekant tarptautinį suaugusiųjų kompetencijų tyrimą (PIAAC)	galimybė
	neformalųjį suaugusiųjų švietimą teikia daugiau kaip 1 000 įvairių švietimo teikėjų	stiprybė
2.2. Stiprinti motyvaciją mokytis – sieti mokymąsi visą gyvenimą su besimokančiųjų pasirinkimais, sukurti finansinės paramos sistemą. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą ir darbo patirties integralumą, ypač per praktiką, stažuotes, profesinį mokymą, diegti pameistrystę; sukurti ir pradėti taikyti įvairiais mokymosi būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą	menkesnio išsilavinimo, mažesnes pajamas turintys kaimo gyventojai, ypač susidūrę su neigiama mokymosi patirtimi ar socializacijos problemomis, stokoja mokymosi motyvacijos	grėsmė
	besimokantieji gali pasinaudoti ES švietimo programų, „Nordplus Adult“, Norvegijos ir Europos ekonominės erdvės finansinių mechanizmų ir kitų programų teikiamomis galimybėmis	galimybė
	mokymosi procese (ypač regionuose) dalyvauja tik iki 30 procentų suaugusiųjų: nėra iniciatyvos, poreikio ar nesudarytos sąlygos, stokojama motyvacijos	silpnybė
	didinama suaugusiųjų motyvacija mokytis – mokymasis visą gyvenimą siejamas su besimokančiųjų pasirinkimais, sukuriama finansinės paramos sistema, skatinanti dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veiklose	stiprybė
2.3. Sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai valdyti karjerą – teikti individualizuotą įvairių formų pagalbą, organizuoti socialinę reklamą realioje ir virtualioje aplinkoje, įskaitant pasiūlos ekspertinius vertinimus ir galimybes; inicijuoti ir remti kokybišką studijų programų, profesijų populiarinimą, bendrųjų ir tęstinio profesinio mokymo kompetencijų	trūksta informacijos apie praktinius suaugusiųjų švietimo aspektus, kvalifikacijos tobulinimo renginių	silpnybė
	ES struktūrinių fondų parama teikiama kokybiškoms karjeros paslaugoms teikti realioje ir virtualioje aplinkoje	stiprybė
	asmeniui sudaromos sąlygos įgyti kompetencijų valdyti asmeninę karjerą, kurios leidžia sėkmingai rinktis ir pasinaudoti mokymosi, studijų ir darbo galimybėmis	galimybė
	ugdymas karjerai sutapatinamas su visomis orientavimo (karjeros) paslaugomis	grėsmė

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
suaugusiesiems plėtrą aukštosiose mokyklose, profesinio mokymo įstaigose		
2.4. Tobulinti andragoginių kompetencijų ir pedagoginių psichologinių žinių įgijimą įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas	tobulinamas andragoginių kompetencijų, taip pat pedagoginių psichologinių žinių, įgijimas	stiprybė
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija 2013 metais patvirtino Andragogo profesinės veiklos aprašą	galimybė
	darbo rinkoje esantys asmenys, vadovaujantys praktikai, turi per mažai andragoginių kompetencijų	silpnybė
	didėjant suaugusiųjų švietimo poreikiui, gali stigti andragogų	grėsmė

III SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

13. Švietimo tobulinimas apima horizontalius procesus, vykstančius keliose valstybės valdymo srityse. Įgyvendinant Programą dalyvaus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, kitos valstybės institucijos, taip pat rekomenduojama dalyvauti savivaldybėms.

14. Programai įgyvendinti švietimo ir mokslo ministras, pasikonsultavęs su Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba ir kitais socialiniais partneriais, teisės aktų nustatyta tvarka tvirtina 3 metų trukmės Programos įgyvendinimo veiksmų planą. Programos tikslų bus siekiama ir uždaviniai įgyvendinami vadovaujantis Nacionaline pažangos programa. Konkretias priemones Programos tikslui pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti kiekviena įgyvendinanti institucija numatys savo strateginiuose planuose.

15. Programos įgyvendinimą ir stebėseną koordinuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros programos įgyvendinimo veiksmų planą ir savivaldybės gyventojų, darbdavių, kitų socialinių partnerių poreikius, tvirtina savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planą ir skiria jo įgyvendinimo koordinatorių.

16. Programos įgyvendinimas koordinuojamas rengiant Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų strateginius ir darbo planus. Švietimo ir mokslo ministras gali sudaryti darbo (ekspertų) grupes Programos klausimams aptarti, pasiūlymams teikti ir Programai parengti.

17. Programos įgyvendinimo stebėseną atliekama pagal Programos priede nurodytus Programos vertinimo kriterijus ir reikšmes. Stebėsenai atlikti naudojamos Švietimo valdymo

informacinės sistemos galimybės, kitų informacinių sistemų ir Lietuvos statistikos departamento duomenys, tyrimai ir vertinimai.

18. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija kasmet metinėje savo veiklos ataskaitoje teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei informaciją apie Programos įgyvendinimo rezultatus ir jų pasiekimo vertinimą.

19. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, ES finansinės paramos ir kitos gaunamos tarptautinės finansinės paramos lėšų, taip pat gali būti finansuojamas iš savivaldybių biudžetų.

20. Programos įgyvendinimo rezultatai skelbiami Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos interneto svetainėje.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi
2016–2023 metų plėtros programos
priedas

**NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO MOKYMO SI 2016–2023 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VERTINIMO
KRITERIJAI IR REIKŠMĖS**

Eil. Nr.	Tikslas	Vertinimo kriterijus (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Reikšmė		Atsakingi vykdytojai
				2018 metų	2023 metų	
1.	Programos strateginis tikslas – sukurti ir išplėtoti neformalųjų suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi laiduojančią ir prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje darbo rinkoje veikiančio asmens ir visuomenės poreikius	1.1. 25–64 metų gyventojų, per 4 paskutines savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje, dalis (mokymosi visą gyvenimą lygis) (Lietuvos statistikos departamentas, Europos Sąjungos statistikos agentūra (toliau – <i>Eurostatas</i>)	5,2 procento (2012)	8 procentai	12 procentų	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
		1.2. Suaugusiųjų (24–64 metų) dalyvavimo neformaliajame mokymesi lygis (<i>Eurostatas</i>)	3,8 procento (2011)	6 procentai	11 procentų	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
		1.3. Mokymosi visą gyvenimą vieta (<i>Eurostatas</i>)	22 vieta ES (2010)	20 vieta ES	ne žemesnė negu 18 vieta ES	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

Eil. Nr.	Tikslas	Vertinimo kriterijus (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Reikšmė		Atsakingi vykdytojai
				2018 metų	2023 metų	
2.	Programos pirmasis tikslas – sukurti ir išplėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą	2.1. 25–34 metų asmenų, kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas, dalis (<i>Eurostatas</i>)	6,9 procento (2011)	7,5 procento	8,5 procento	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
		2.2. Aukštųjų mokyklų, kuriose įdiegtas neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų formalizavimo sistemos modelis, dalis	12 procentų (2012)	90 procentų	100 procentų	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
		2.3. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinatorių savivaldybėse dalis (Švietimo valdymo informacinė sistema)	5 procentai (2015)	85 procentai	100 procentų	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
3.	Programos antrasis tikslas – suderinti mokymąsi visą gyvenimą su ūkio ir visuomenės poreikiais	3.1. Įsidarbinančių 25–64 metų asmenų dalis (<i>Eurostatas</i>)	6,5 procento (2010)	9 procentai	11 procentų	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
		3.2. Asmenų, vidurinį išsilavinimą įgyjančių profesinėse mokyklose, dalis (<i>Eurostatas</i>)	28,4 procento (2013)	33 procentai	35 procentai	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
		3.3. Aukštojo mokslo persimokymas (aukštąjį išsilavinimą turinčių darbuotojų, kurie nedirba ISCO 1, 2 ir 3 profesijų grupėse, dalis (vertikali neatitiktis) (<i>Eurostatas</i>)	16,3 procento (2011)	19 procentų	22 procentai	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija